

محمد باقرزاده | سفری بی‌بازگشت به مریخ که از نخستین روز انتشار خبرهای آن، با حاشیه‌های فراوانی روبه‌رو شد، از همان اول هم ترسناک به نظر می‌رسید. شرکت هلندی «مارس وان» هر چند که همچنان به کارهای خود برای فرستادن انسان به مریخ و ایجاد یک کلونی دائمی انسانی روی سیاره سرخ ادامه می‌دهد اما در این سال‌ها، بارها برنامه‌های خود را تغییر داده و در آخرین اطلاعات، زمان فرود آمدن نخستین انسان روی مریخ را به ۲۰۳۲ یعنی ۹ سال دیرتر از تاریخ اولیه اعلام کرده است. براساس آخرین اطلاعات، مارس وان، سهام خود را در بورس آلمان ارایه کرده و قرار است از فروش این سهام بخشی از هزینه‌های این پروژه را تأمین کند. علاوه بر این، پایان بهمن امسال، زمان اعلام‌شده برای انتخاب ۲۴ نفر از فهرست ۱۰۰ نفره و آغاز تمرینات این تیم است. آن‌چه نام پروژه این موسسه غیرانتفاعی هلندی را در سال‌های گذشته به صدر اخبار نشانده، استقبال مردم از نخستین اعلان این شرکت یعنی ثبت‌نام برای سفری بی‌بازگشت به مریخ بود. در نخستین گام، ۲۰۲ هزار نفر به این فراخوان روی خوش نشان دادند و نام خود را برای این سفر ثبت کردند تا مراحل گزینش آغاز شود که در مراحل بعد و با انصراف تعدادی از این افراد و همچنین بررسی‌های مارس وان، حالا ۱۰۰ نفر در فهرست نهایی مریخ‌نوردی قرار دارند. ۱۰۰ نفری که براساس برنامه‌های اعلام‌شده باید به ۲۴ نفر کاهش پیدا کنند. اطلاعات منتشرشده در پایگاه خبری سازمان مارس وان، نشان می‌دهد که تعداد زنان و مردان این فهرست برابر و سهم زنان مانند مردان است؛ ۵۰ نفره. در این فهرست که مربوط به سال ۲۰۱۶ است، ۱۵ نفر کمتر از ۲۶ سال سن داشتند و دونفر، یک زن و یک مرد هم بالای ۵۵ سال، سن داشتند. آن‌چه اما این لیست ۱۰۰ نفره را به خبری داغ در ایران تبدیل کرد، حضور سه ایرانی در این فهرست است.

۱۳ ایرانی متقاضی سفر بی‌بازگشت به مریخ کجا هستند و چه می‌کنند؟

«سعید قندهاری»، «صادق مدرسی» و «آپه نوری» سه ایرانی متقاضی مریخ‌نوردی و سفری همیشگی به این سیاره هستند. مریخ بیش از ۲۳۰ میلیون کیلومتر با زمین فاصله دارد و آن‌طور که اعلام شده، این سفر در صورت تحقق، ۷ تا ۸ ماه طول خواهد کشید. آیه نوری، زمان ثبت این درخواست، ۱۹ سال داشت و درباره خودش به رسانه‌ها گفته بود دانشجوی معماری است و به طراحی و دکوراسیون علاقه‌مند است. او همچنین

تحقیقات نشان می‌دهد که خستگی راننده یکی از عوامل مؤثر در بیش از ۲۰ درصد تصادفات جاده‌ای و بیش از یک چهارم تصادفات کشنده و جدی است.

دمای هوای خوزستان به ۵۰ درجه سانتیگراد می‌رسد

ایستنا | مدیر پیش‌بینی و هشدار سریع سازمان هواشناسی از ماندگاری هوای گرم در اغلب مناطق کشور خبر داد و گفت: «با تداوم الگوی تابستانی تاز روزهای پایانی هفته در اغلب مناطق کشور ماندگاری هوای گرم و در بیشتر شهرهای استان خوزستان دمای ۴۹ درجه سانتیگراد و بالاتر پیش‌بینی می‌شود». احدوظیفه با این حال افزود: «در ساعات بعدازظهر سه‌روز آینده در ارتفاعات جنوب استان سیستان و بلوچستان و شرق استان هرمزگان رشد ابر و رعد و برق پیش‌بینی می‌شود». به گفته او، در سه‌روز آینده در شرق، شمال شرق، جنوب شرق و دامنه‌های جنوبی البرز و زرش باد شدید پیش‌بینی می‌شود.

گزارش «شهر وند» از ماجرای پروژه سفر همیشگی به مریخ و زندگی این روزهای ۳ داوطلب ایرانی این سفر

ابهام در سر نوشت مسافران ایرانی مریخ

این است که اگر فضاییابی بی‌سرنشین یا با سرنشین نتوانند محموله‌های آب و اکسیژن را به سلامت برسانند چه سرنوشتی در انتظار این افراد در صورت حضور در مریخ خواهد بود. این روزنامه‌نگار حوزه علم درباره دیگر انتقادات نسبت به این پروژه، توضیح می‌دهد: «یک نقد بزرگ دیگر، مربوط به یکی از ادعاهای این پروژه و نسبت آن با حرم خصوصی افراد بود. این پروژه قرار بود در صورت تحقق، به صورت زنده، زندگی این افراد را بخش کند و از حق فروش این فیلم‌ها، بخشی از هزینه‌ها تأمین شود. این موضوع بسیار جنجال ایجاد کرد و من خودم با مدیر مارس وان در این باره صحبت کردم و ایستنا گفت که موضوع چنین نیست و خبری از برادر بزرگ داستان جورج اورول نیست. مدیر این پروژه گفت که این افراد به اختیار خود گزارش‌هایی را منتشر خواهند کرد و آن گزارش‌ها به فروش خواهند رسید». آن‌طور که تریبی می‌گوید تلاش‌ها برای سفر انسان به مریخ همچنان ادامه دارد و به‌عنوان مثال، به برنامه «ایلان ماسک» مدیر شرکت اسپیس ایکس اشاره می‌کند که فعالیت‌هایش با استقبال فراوانی هم‌روبه‌رو شده است.

کپسول فضایی و در هر کپسول، ۴ انسان را که هر کدام از این چهار نفر، از یک اقلیم، نژاد و زبان متفاوت هستند - تا در طولانی مدت دچار یکنواختی نشوند - به مریخ بفرستد. مسافران حدود ۹ ماه در راه هستند و وقتی به مریخ رسیدند در اقامتگاه‌هایی قرار می‌گیرند که از قبل در فضاییابی‌های بی‌سرنشین در مریخ، قرار گرفته‌اند. تریبی که پیش از این و در گزارش‌های مختلفی به بررسی امکان این پروژه پرداخته، درباره انتقادات وارده به پروژه مارس وان می‌گوید: «از ابتدا این پروژه با نقدهای فراوانی همراه بود. از جمله این که ریسک پروژه بسیار بالاست و احتمال زنده ماندن افراد بسیار پایین است. دلیل هم این بود که علاوه بر فشارهای روانی، امکان ایجاد اختلاف‌ها هم زیاد است. در مواردی که سفر به مریخ شبیه‌سازی شده مثل مارس ۵۰-۰، اطلاعات منتشر شده نشان می‌دهد که اختلاف‌ها شدت پیدا کرده بود. این اختلاف‌ها و بحث‌های روانی، ذهن روانشناسان حوزه فضا را به این موضوع معطوف کرده که در پروژه‌های طولانی مدت، انسان‌ها شرایطی پیدای می‌کند.» او ادامه می‌دهد: «علاوه بر مسائل روانی، مسأله فناوری هم هست. پرسش

سفر به مریخ؛ رویایی محال یا پروژه‌ای حتمی
مدت‌هاست که ماجرای سفر به سیاره سرخ و ساخت کلونی‌های انسانی در مریخ، به بحثی جدی و کارشناسی تبدیل شده، بعضی منتقدان پروژه مارس وان را یک خیال‌پردازی دانستند و گروهی دیگر، این تلاش را گامی رویه‌جولو و قابل احترام اعلام کردند. «محمد جواد تریبی»، روزنامه‌نگار بخش علم و سردبیر سابق ماهنامه نجوم درباره این بحث‌ها به «شهر وند» می‌گوید: «سفر به مریخ، سفری بسیار پر مخاطره و پر هزینه است. به همین دلیل سازمان‌های فضایی معتبر در جهان همیشه به شیوه‌ای محافظه‌کارانه در این باره سخن گفتند. تا حدود ۵ سال پیش، هیچ صحبتی درباره سفر به مریخ به صورت جدی وجود نداشت تا این که شرکت‌ها و سازمان‌های خصوصی فضایی شکل گرفتند و پیش از همه شرکت مارس وان که الان یک نهاد غیرانتفاعی شده است، برنامه‌ای برای فرستادن یک طرفه و بی‌بازگشت انسان به مریخ ارایه کرد.» او درباره برنامه این شرکت هلندی می‌گوید: «برنامه این شرکت به این صورت بود که هر دوسال یک بار، یک

توضیح داده بود که به نجوم و اخترشناسی علاقه‌مند است. او از ۱۶ سالگی به کیهان‌شناسی علاقه‌مند شده و در آن دریاخته که از کائنات چیز زیادی نمی‌داند، نسوری که یکی از ۱۰۰ نفر نهایی پروژه سفر به مریخ است، در پاسخ به «شهر وند» می‌گوید که فعلا علاقه‌ای به گفت‌وگو ندارد اما ادامه می‌دهد که انگیزه‌اش برای این سفر کم نشده است. صادق مدرسی هم این روزها و در ۳۳ سالگی، به کار تحقیقاتی در زمینه بیماری ام‌اس و در دانشگاه هاروارد آمریکا مشغول است. مدرسی در ایران کارشناسی ارشد زیست‌شناسی خوانده و هم‌زمان مطالعات درباره نجوم هم داشته است. او هم در گفت‌وگو با «شهر وند» از علاقه‌اش به محقق شدن این سفر گفته و آرزو کرده در بین ۲۴ نفر نهایی قرار بگیرد. سعید قندهاری هم سومین ایرانی این فهرست است. او ۲۷ ساله و دارای مدرک کارشناسی ارشد فیزیک از ایران و کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل و حقوق بشر از نیوزیلند است. قندهاری این روزها ساکن نیوزیلند است و همچنان به ادامه پروژه سفر به مریخ علاقه‌مند است.

گفت‌وگو «شهر وند» با «صادق مدرسی»، یکی از ایرانیان فهرست ۱۰۰ نفره سفر بی‌بازگشت به مریخ:

قرار نیست تا بد روی زمین بمانیم

هنوز هم علاقه‌مند هستم. به نظر من کسی که هدفی در ذهنش داشته باشد و برای آن هدف تلاش کند، بالاخره آن را محقق می‌کند. ممکن است بسته به شرایطی که در آن قرار داریم و این که کنترلی روی برخی شرایط نداریم، استرس زیادی را هر روز در زندگی روزمره تحمل و بارها هم طعم تلخ شکست را تجربه کنیم، ولی نهایتاً می‌توان موفق شد و لذت برد. در مورد پروژه سفر به مریخ هم من مسئولیت اجرایی و اطلاعی ندارم که بودجه لازم برای آن فراهم می‌شود یا نه، ولی داوطلب این سفر بودن را کاملاً آگاهانه و مسئولانه انتخاب کردم و خوشحالم از این بابت و دوست دارم جز ۲۴ نفر نهایی باشم.

• **کلا فکر کردن به سفر بی‌بازگشت شما را به چه جمع بندی می‌رساند؟ مزیت‌ها و معایب این سفر را چه می‌دانید؟**

مزیت‌های زیادی دارد، بالاخره این کار باید انجام شود. تا اید قرار نیست روی زمین بمانیم، دیدن یا زود این مسافرت‌ها انجام می‌شود. حتی فکر این که انسان‌ها در چند سیاره زندگی می‌کنند، واقعا هیجان‌انگیز است. ما الان می‌دانیم بسیاری از گونه‌هایی که صد میلیون سال روی زمین زندگی کردند، طی اتفاقات مختلفی که در طول تاریخ افتاده، منقرض شدند. این اتفاقات می‌تواند برای انسان‌ها هم رخ دهد، ضمن این که ما انسان‌ها مدت زمان خیلی خیلی کمتری هست که در این سیاره هستیم. از طرف دیگر، می‌شود از منابع سیارات دیگر برای بهبود زندگی انسان‌ها روی زمین استفاده کرد. با علم می‌شود انسان‌ها را همدل و به هم نزدیک کرد. جسدای از آن برای خود من هم تجربه جذابی است. منظورم این است که شانس این را داریم تا آسمان مریخ را ببینیم، طلوع خورشید را از مریخ ببینیم و شب‌ها دو ماهه مشاهده کنیم.

• **دلتنگی قصه غالب ایسن روزهای مهاجران است. شما موقعی که به سفر بی‌بازگشت فکر می‌کنید، چگونه با این موضوع دلتنگی کنار می‌آیید؟**

به نظر من این دلتنگی به شخصیت فرد بستگی دارد. من دوستانی دارم که حتی یک روز هم نمی‌توانند

شهر وند | صادق مدرسی یکی از سه ایرانی است که اسمش در فهرست ۱۰۰ نفره پروژه «مارس وان» برای سفر بی‌بازگشت به مریخ قرار گرفته و امیدوار است که در جمع نهایی ۲۴ نفره هم قرار بگیرد. او ۲۳ ساله است و از یک‌سال پیش با دریافت پذیرش از دانشگاه هاروارد آمریکا، ساکن و دانشجوی این کشور شده است. مدرسی در ایران زیست‌شناسی خوانده، اما همواره به نجوم علاقه‌مند بوده است. در این روزها که بحث سفر به مریخ دیگر چندان جایگاهی در اخبار ندارد و از آن تب و تاب اولیه افتاده است، او همچنان به این سفر امیدوار است و آن‌طور که خودش می‌گوید تغییری در تصمیمش ایجاد نشده است. صادق مدرسی در گفت‌وگو با «شهر وند» به این موضوع اشاره می‌کند که «قرار نیست تا ابد انسان‌ها روی زمین بمانند.» او از انگیزه‌های خود و همچنین وضع این روزهای زندگی‌اش می‌گوید.

• **کمی درباره زندگی این روزهای خود بگو. بیدو به چه کاری مشغول هستید؟**
این روزها با استفاده از بورسیه تحصیلی که موفق به پذیرش در آن شده‌ام، در دانشگاه هاروارد مشغول تحقیق در زمینه بیماری ام‌اس هستم. درباره زندگی شخصی هم این که، مجرد هستم.

• **شما همچنان به ادامه این کار و سفر بی‌بازگشت به مریخ علاقه‌مند هستید؟ اگر امکان این سفر فراهم شود، آمادگی رفتن برای همیشه به مریخ را دارید؟**
از همان سال ۲۰۱۱ که از پروژه مارس وان مطلع شدم، تصمیم گرفتم ثبت‌نام کنم و

گزارش یک عکس

پیراهن «جهانبخش» به «متین» رسید

شهر وند | «متین» سرانجام به خواستش رسید؛ علی‌رضا جهانبخش - بازیکن تیم ملی - دو روز پیش به کوره آجرپزی خاورشهر رفت و پیراهنش را به کودکی که پیش از این و پس از انتشار عکسی از او خبر ساز شد، بخشید و با هم عکس یادگاری گرفتند.

ماجرا به روزهای داغ جام جهانی و زمان مسابقات تیم ملی فوتبال ایران در گروه مرگ برمی‌گردد. درست در همان روزها، انتشار گزارشی در روزنامه «ایران ورزشی» با موضوع روزگار بچه‌های کار و جام جهانی، تصویر متفاوتی از علاقه به فوتبال در مناطق حاشیه‌ای و محروم ایران نشان داده شد. کودکان خاورشهر، نام فوتبالیست‌های تیم ملی را با خودکار روی کاغذ نوشته و آن را به پیراهن خود سنجاق کردند که در این بین، تصویر متین بیش از

همه دسته‌بسته شد و کار تجایی پیش رفت که ستاره ایرانی باشگاه آکمار هلند، در اینستاگرام خود از مردم برای پیدا کردن متین کمک خواست. جهانبخش پس از پایان مرحله گروهی جام ۲۰۱۸ که منجر به حذف ایران و بازگشت ملی پوشان به کشور شد، در این باره و در اینستاگرام شخصی‌اش نوشت: «تک‌تک عرق‌هایی که ریختم، به خاطر شما بود، لطفاً هر کسی می‌دونه آدرس و مشخصات این فرشته دوست‌داشتنی رو برام پیدا کنه.» در سوی دیگر و در کوره‌های آجرپزی خاورشهر، فکر و ذکر آن «فرشته دوست‌داشتنی» دیدار با جهانبخش بود. رسانه‌های باری نخستین آقای گل ایرانی در لیگ‌های اروپایی آمدند و روزنامه همشهری در گزارشی از زبان اعظم، مادر ۳۰ ساله متین آدرس پسرش را داد و بالاخره علی‌رضا و متین کنار هم قرار گرفتند و قبای جهانبخش بر تن متین نشست. تصاویر منتشرشده از رفتن جهانبخش به خاورشهر، نشان می‌دهد که علی‌رضا با بچه‌های این منطقه حاشیه‌ای فوتبال هم بازی کرده تا آنها لحظاتی، تمام رنج و درد کار در کودکی را فراموش کنند.

دور از خانواده باشند و هیچ ایرادی هم ندارد. منم مسلمان عاشق خانواده‌ام هستم و دوستشان دارم، ولی خوشحالم که همیشه از تصمیماتی که می‌گیرم حمایت می‌کنند و این به من دلگرمی می‌دهد که دنبال اهدافم بروم. وقتی فکری می‌کنم چه تجربیاتی می‌توانم از طریق این مسافرت بی‌بازگشت به دست بیاورم، تحمل این دلتنگی برام خیلی راحت‌تر می‌شود. در واقع با این مسافرت من خانواده‌ام را رها نمی‌کنم، بلکه نماینده آنها و همه افرادی که من را می‌شناسند، می‌شوم. ضمن این که همین الان هم دور از همه خانواده‌ام و دلتنگی تأثیر منفی روی کارم نداشته است.

• **بعضی معتقدند انسان‌های ناامید یا افسرده ممکن است متقاضی سفر همیشگی به سیاره‌های دیگر شوند. واقعا این طور است؟**

متأسفانه در جامعه ما نخستین دلیلی که به ذهن افراد می‌رسد، این موضوع است. تا آن جایی که من بقیه متقاضیان این گروه صدقنفره را می‌شناسم، انسان‌های بسیار با انگیزه و مثبتی هستند. به نظر فردی که افسرده باشد، انگیزه‌های برای شروع هیچ کاری ندارد. ضمن این که این هدف که به سیاره دیگری می‌روند و هیچ آدمی را نبینند، اصلاً منطقی نیست. از طرف دیگر افراد داوطلب این سفر بی‌بازگشت برای خود کوشی نمی‌شوند، بلکه می‌توان گفت برای زندگی و کسب تجربه‌های جدید و اوطلبی می‌شوند.

• **اگر فرض کنیم که این سفر به زودی محقق شود، شما برای سرگرمی در مریخ، چه مواردی را مدنظر دارید. غیر از کار اگر اختیار داشته باشید، دوست دارید با چه مواردی خود را سرگرم کنید؟**

سرگرمی‌ها آن‌جا احتمالاً بسیار محدودتر خواهند بود، ولی گوش دادن به موسیقی، تماشاچی فیلم و سریال، کتاب خواندن و صحبت با خانواده و دوستان و... بخشی از گزینه‌های احتمالی من خواهند بود.

• **تا چه اندازه ممکن است این سفر محقق شود؟**
به طور خیلی خلاصه بخواهم بگویم، همان‌طور که می‌دانید شرکت مارس وان یک شرکت خصوصی است و هزینه‌های این سفر را از طریق جذب اسپانسر باید تأمین کند. واقعیت این پروژه سه‌زمان بر شده و به این خاطر چندین بار تاریخ انتخاب ۲۴ نفر نهایی به تأخیر افتاده است. این که آیا واقعا این سفر توسط شرکت مارس وان محقق می‌شود، می‌توانم بگویم همه چیز بستگی به تأمین مالی پروژه دارد. تیم مارس وان تمام تلاش خود را انجام می‌دهد و همچنان در تلاش است و منم واقعا امیدوارم که این تلاش نتیجه‌بخش باشد. باید صبر کرد و دید.

عکس‌ها: محمد امجد